

Vyjádření k diplomové práci Mariky Kimatraiové "Juhani Aho a analýza díla Osamělý".

Diplomantka po úvodní povytce deskriptivní a snad až příliš detailní kapitole /s výstižnou ovšem charakteristikou dějové složky jednotlivých kapitol a především jejich členění na základě pohybu z interiéru do exteriéru i důrazem na autorovu schopnost juxtaopozice s odvážnými obrazovými interpolacemi/ nešetří sebe ani potenciálního čtenáře její DP a vymezí hned dvě témata, jež by sama vydala na samostatnou práci. Totiž: podle jakých hledisek lze umělecké dílo charakterizovat jako autobiografické? A jakému "standardnímu" žánru odpovídá to, čemu se od r.1937 ve Finsku říká "malý román"? Aplikace poznatků P.Lejeuna na Osamělého je přesvědčivá, termín pienoisromaani /snad prvně přiznaný prózám M.Waltarino/ bych ale tak jednoznačně A. próze nepřisoudil. Ostatně i Laitinen /Suomen kirjallisuuden historia/ stejně jako R.Noskimies aj. používají termínu novelli, V.Tarkiainen kertomus atd. A sama diplomantka nevyklučuje označení Osamělého jako "povídky podle české definice".

Přesvědčivé rádce /A.Anttilu a P.Bourgeta/ si diplomantka vybrala, též když se pokusila zařadit Osamělého "do přesných literárně historických kategorií". Tedy někde na cestu mezi realismem a uměleckými směry fin-de-siècle /pofinsku: novoromantismus/. A znovu Bourgeta /potažmo C.Larchera/ při hledání zdrojů inspirace pro milostné obrazy v Osamělém a hlavně při charakteristice "osamělého" jako moderního dekadentního hrdiny, libertina, mystika a poněkud odvážně i modláře. Ad C.Larcher ještě: Pokud by existoval důkaz, že Aho během pobytu v Paříži četl L. sloupky, dohledat další zdroj inspirace v Osamělém by bylo ještě jednoznačnější než citovat aluze na Ovidiovy smyslné lodě, nemluvě o úsměvné paralele s Oblomovem.

Diplomantka neopomenula ani ve finských pramenech často zdůrazňovaný konflikt mezi venkovem a městem i svár generační, případně sociální, jež jsou pro část díla J.Aha charakteristické a správně konstatovala, že v Osamělém mají nanejvýš úlohu služebnou /pro hrdinu prózy je důležité jediné: zda je v jeho blízkosti milovaná dívka/.

Diplomantka prokázala svoji schopnost analýzy primárního literárního textu, prostudovala úctyhodný počet sekundárních pramenů a zvláště v kapitolách 2.6 - 2.8 dokázala, že je mocna jejich kritické reflexe a tvůrčí aplikace.

Drobné lapsy /Jaeger byl krajní naturalista a anarchista/ či stylistické neobratnosti /"E.Järnefelt byl umělecký malíř"... "Oddával se filozofickým myšlenkám"... "měl možnost seznámit se s hluboce umělecky založenou rodinou"... "návštěvníci se tu pokoušeli vytvářet drobné prozaické útvary"... "V Karélii přežívaly staré lidové zvyky včetně folklóru"... "/nikterak nesnižují hodnotu této nadprůměrné práce; o výborné nemůže být pochyb.

Jan Petr Velkoborský